Право підприємців розпоряджатись власними коштами з рахунків 2600 та 2620

У взаємовідносинах з банками підприємцям нерідко надходять запити про надання пояснень щодо джерел походження коштів та напрямків їх використання. Разом з тим, банки іноді застосовують такий ризик-орієнтований підхід, котрий переходить рамки здорового глузду. Окремі – почали надсилати своїм клієнтам листи з вимогою надання пояснень напрямків використання коштів з карткових рахунків, що відкриті для особистих потреб фізичної особи (2620). Зачасти це відбувається навіть в тих випадках, якщо формальних підстав для цього немає.[pullquote] *Про розшифровку рахунків 2600, 2620, 2650, 2654, 2902, 2909, 2920, 2924 в цілях застосування РРО / ПРРО ми писали в цій* публікації[/pullquote]

Отже, яку надати відповідь банку?

Відповідно до п. 14 Інструкції про порядок відкриття і закриття рахунків клієнтів банків та кореспондентських рахунків банків – резидентів і нерезидентів, затвердженої НБУ 12.11.2003 №492, *за поточними рахунками, що відкриваються банками клієнтам-резидентам у національній валюті, здійснюються всі види розрахунково-касових операцій відповідно до умов договору та вимог законодавства України. Забороняється використовувати поточні рахунки фізичних осіб, що відкриваються для власних потреб, для проведення операцій, пов'язаних із здійсненням підприємницької та незалежної професійної діяльності. За поточними рахунками в національній валюті фізичних осіб – резидентів здійснюються всі види розрахунково-касових операцій відповідно до умов договору та вимог законодавства України, які не пов'язані із здійсненням*

підприємницької та незалежної професійної діяльності. Відзначимо, також, що Постановою НБУ від 15.01.2020 № 7 з Інструкції **виключено** норму про заборону використання коштів із підприємницьких рахунків на власні, непідприємницькі потреби.

Всі кошти, що залишаються після сплати податків, зборів та інших платежів, передбачених законом, фізична особа – суб'єкт господарювання має право перерахувати з поточних рахунків на рахунки, відкриті для власних потреб. Таке право гарантується ст. 41 Конституції України, за якою «*Кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності… Ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності. Право приватної власності є непорушним*». Відповідно до ч. 1 ст. 44 Господарського кодексу України підприємництво здійснюється на основі «*вільного розпорядження прибутком, що залишається у підприємця після сплати податків, зборів та інших платежів, передбачених законом*». Це підтверджують численні роз'яснення податкових органів (наприклад, лист ДФСУ від 02.08.2019 р. № 3624/6/99-99-13-02-03-15/ІПК, а також БЗ 104.11 і 107.05).

Також **це відповідає офіційній позиції НБУ** згідно «*Роз'яснення стосовно порядку використання поточних рахунків ФОП (оновлено)*» від 11 січня 2020:

- «*Водночас після сплати всіх податків та зборів вони мають право перерахувати кошти з поточного рахунку, відкритого для здійснення підприємницької/незалежної професійної діяльності, на поточний рахунок, відкритий цією особою для власних потреб*»,
- «*ФОП мають право після слати податків та зборів отримати чистий дохід як готівкою, так і перераховувати цей дохід на власні поточні рахунки, відкриті для власних потреб*».

[*Посилання на роз'яснення НБУ: https://bank.gov.ua/ua/news/all/rozyasnennya-stosovno-poryadku-vikoristannya-potochnih-rahunkiv-fop*]

Відповідно до наведеного, усі кошти, що переказуються із підприємницького поточного рахунку підприємця на особистий рахунок (2620) є його прибутком, після сплати всіх податкових платежів і можуть бути власними готівковими збереженнями.

При цьому, якщо банк цікавиться, чому підприємець не здійснює безготівкових витрат на утримання офісу, техніки, експлуатаційних витрат тощо слід відзначити наступне. Для власної господарської діяльності підприємець може використовувати особисте майно, – власне житло, оргтехніку, послуги мобільного та Інтернет – зв'язку тощо. Це передбачено і дозволено, зокрема, статтею 320 Цивільного кодексу України, за якою «*Власник має право використовувати своє майно для здійснення підприємницької діяльності, крім випадків, встановлених законом*». Своєю чергою, саме п. 14 Інструкції про порядок відкриття і закриття рахунків клієнтів банків та кореспондентських рахунків банків – резидентів і нерезидентів, затвердженої НБУ 12.11.2003 №492 забороняє здійснювати особисті витрати із підприємницьких рахунків.

Компанія Вікторія